

Polacy o KPO

Opracowała
Beata Roguska

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

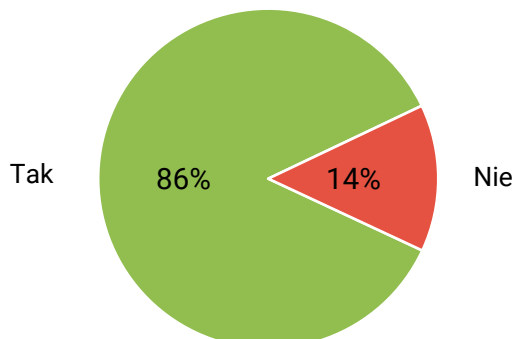

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zdecydowana większość ankietowanych (86%) słyszała o Krajowym Planie Odbudowy¹.

CBOS

RYS. 1. Czy słyszał(a) Pan(i) o KPO – Krajowym Planie Odbudowy?

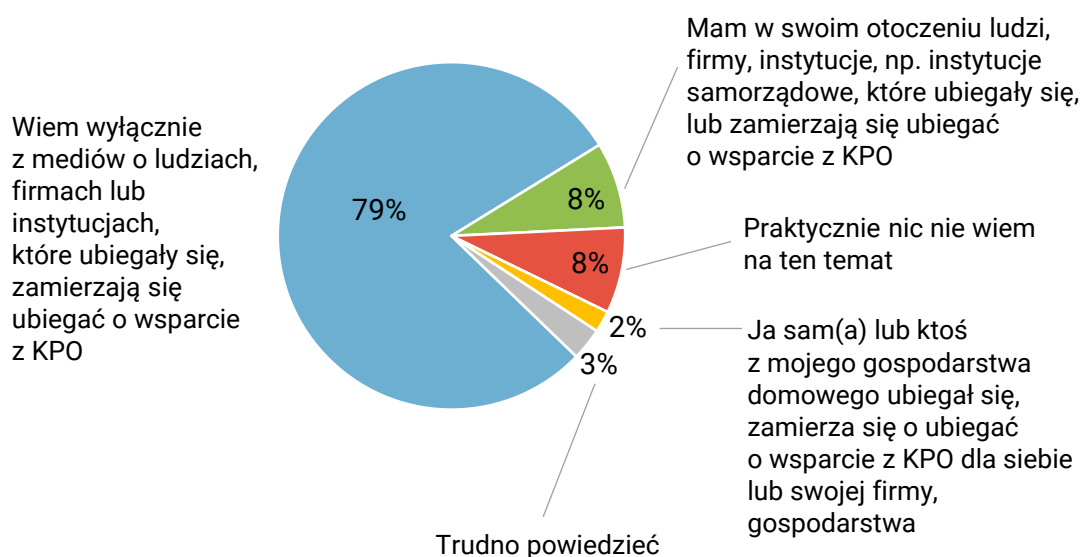
Respondentów, którzy słyszeli o KPO, zapytaliśmy o ich wiedzę i ocenę tego planu.

Zdecydowana większość osób, które słyszały o Krajowym Planie Odbudowy, wiedzę na temat rozdysponowywania środków z KPO czerpie z mediów (79%). Ogółem co dziesiąta deklaruje, że ma w swoim otoczeniu ludzi, firmy, instytucje, które ubiegały się lub zamierzają ubiegać o wsparcie z KPO (8%) albo ona sama lub ktoś z jej gospodarstwa domowego wystąpił o dofinansowanie z tego programu (2%).

CBOS

RYS. 2. Skąd przede wszystkim ma Pan(i) wiedzę o KPO i jego działaniu?

DEKLARACJE OSÓB, KTÓRE SŁYSZAŁY O KPO

¹ Badanie „Nastroje konsumenckie” (5) zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI – 90,0%) oraz wywiadów internetowych (CAWI – 10,0%) w okresie 18–21 sierpnia 2025 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

Najwięcej osób, które nie tylko z mediów czerpią wiedzę o (dotychczasowych i ewentualnych) beneficjentach KPO, ale znają ich ze swojego otoczenia lub sami do nich należą, jest wśród rolników i właścicieli firm. Według deklaracji badanych, o wsparcie z KPO ubiegało się lub zamierza ubiegać się 11% rolników (lub osób z ich gospodarstw domowych), zaś dalsze 7% wie o ludziach, firmach i instytucjach w swoim otoczeniu, które skorzystały lub zamierzają skorzystać z KPO. Wśród właścicieli firm odsetki te stanowią odpowiednio 7% i 12%. Wiedzę o beneficjentach KPO w swoim otoczeniu częściej niż przeciętnie mają osoby lepiej sytuowane – o miesięcznych dochodach netto od 7000 wzwyż, respondenci z wyższym wykształceniem, mieszkańcy dużych miast, a także badani mający od 35 do 54 lat.

Odpowiadając na pytanie o przeznaczenie środków z KPO, respondenci nie korzystali z gotowej kafeterii odpowiedzi, ale samodzielnie formułowali wypowiedzi.

Duża część ankietowanych, którzy słyszeli o KPO, wskazywała, że środki z programu są przeznaczone na wsparcie dla przedsiębiorstw – ogólnie (13%) lub doprecyzowywali, że chodzi o firmy, które ucierpiały podczas pandemii COVID 19 (8%). Spora część osób mówiła o wsparciu finansowym dla branży HoReCa (8%).

Niemal co piąty badany, który słyszał o Krajowym Planie Odbudowy, wskazywał ogólnie, że środki z tego planu są przeznaczone na rozwój kraju i inwestycje (19%). Niektórzy pytani dodawali, że jego celem jest odbudowa gospodarki po pandemii i zwiększenie jej odporności na kolejne kryzysy (6%). Zauważano ogólnie, że pieniądze z KPO mają służyć finansowaniu inwestycji lokalnych, samorządowych (3%), ale także dużych inwestycji państwowych (2%). Wśród bardziej konkretnych celów finansowanych z KPO wymieniano przede wszystkim inwestycje infrastrukturalne – drogowe, kolejowe, budowę CPK (ogółem 14%). Sporo osób wskazywało, że środki z KPO są przeznaczone na transformację energetyczną (5%). Niekiedy mówiono również o rozwoju technologicznym, innowacyjności (2%) i cyfryzacji (1%). Wspominano także o inwestycjach w obronność i bezpieczeństwo kraju (2%).

W ocenie społecznej jednym z najważniejszych celów, któremu ma służyć wsparcie z KPO, jest poprawa funkcjonowania systemu ochrony zdrowia (10%). Wśród innych dziedzin wymieniano szkolnictwo (3%), a rzadziej także m.in. naukę, kulturę, mieszkalnictwo, rolnictwo, ochronę środowiska (po 1%) i pomoc potrzebującym (2%).

Spontaniczne odpowiedzi badanych świadczą o tym, że Polacy mają orientację co do celów i przeznaczenia środków z KPO. Jednocześnie jednak bardzo wiele osób wyraża zastrzeżenia do sposobu ich przyznawania i wydawania. Na ogół krytyka dotyczy marnotrawienia środków z KPO, wydawania ich niezgodnie z przeznaczeniem – *na jachty, solaria i inne dobra luksusowe dla cwaniaków wykorzystujących luki prawne; na prywatne cele; na zachcianki bogatych; na bezsensowne finansowanie wymysłów firm; te, które potrzebowały tych pieniędzy po pandemii, albo się już dawno rozwinęły, albo się już dawno zwinęły i nie mogły skorzystać z pieniędzy (łącznie 15%)*.

Niekiedy jednak krytyka idzie dalej, a badani wskazują na mechanizm korupcyjny przy rozdzielaniu środków – w ich ocenie pieniądze dostają osoby powiązane z władzą (łącznie 3%). Obrazują to m.in. takie wypowiedzi dotyczące środków z KPO: *powinny być na służbę zdrowia. odbudowę gospodarki po pandemii, zostały przeznaczone na użytek własny prominentów i ich przyjaciół; rozdawnictwo dla znajomych, jest to nieuczciwe; projekty kolesiów koalicji rządzącej; na napchanie kieszeni polityków i ich rodzin;*

rozdawanie pieniędzy przez partię rządzącą swoim zwolennikom, tym, którzy ich popierają; dla rządzących – na wyjazdy, samochody, domy.

Znakiem nadużyć związanych z rozdziałem środków z KPO stał się zakup jachtów. O jachtach (i nie tylko, bo niekiedy także o solariach, ekspresach do kawy itp.) bez szerszego kontekstu, w neutralnym lub negatywnym kontekście mówiło ogółem 7% badanych, którzy słyszeli o KPO.

Na co, na jakie cele, są przeznaczone pieniądze z KPO (Krajowego Planu Odbudowy)?

DEKLARACJE OSÓB, KTÓRE SŁYSZAŁY O KPO

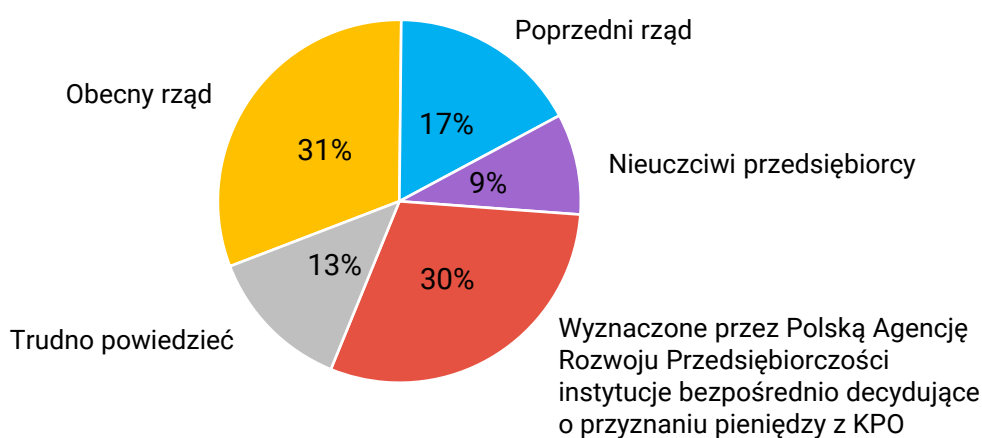
Wsparcie dla firm	
Wsparcie finansowe dla przedsiębiorców, dla firm, biznesów – ogólnie	13%
Wsparcie dla firm, które poniosły straty podczas pandemii, na rozwój i dywersyfikację działalności	8%
Wsparcie dla branży HoReCa, branży turystycznej, hotelarskiej – neutralnie	8%
Ogólne przeznaczenie	
Rozwój kraju, rozwój gospodarczy, inwestycje – ogólnie	19%
Odbudowa gospodarki po pandemii, zwiększenie jej odporności	6%
Odbudowa po powodzi	1%
Finansowanie lokalnych inicjatyw, inwestycji samorządowych – ogólnie	3%
Finansowanie dużych projektów, dofinansowanie projektów rządowych, na strategiczne cele	2%
Wspierane dziedziny	
Inwestycje infrastrukturalne – drogi, CPK, koleje, autostrady	14%
Ochrona zdrowia, szpitale	10%
Transformacja energetyczna, energetyka, zielona energia, termomodernizacja	5%
Edukacja, budowa szkół, przedszkoli	3%
Rozwój technologiczny, innowacje – ogólnie	2%
Obronność, uzbrojenie, armia	2%
Grupy potrzebujące pomocy, niepełnosprawni, pomoc społeczna, poprawa poziomu życia	2%
Transformacja cyfrowa, cyfryzacja	1%
Ekologia	1%
Nauka	1%
Budownictwo, mieszkalnictwo	1%
Kultura, zabytki	1%
Rolnictwo, ogrodnictwo	1%
Na publiczne, pozytywne, społeczne cele itd. – ogólnie i pozytywnie	2%
Uwagi krytyczne	
Krytyczne uwagi – pieniądze są marnotrawione, źle wydawane, na niepotrzebne rzeczy	15%
Krytyczne uwagi – z podkreśleniem mechanizmu korupcji politycznej, ze wsparcia KPO korzystali rządzący i ich środowisko	3%
Jachty	7%
Inne	2%
Trudno powiedzieć, nie wiem	17%

W ocenie społecznej winę za nieprawidłowości przy przyznawaniu dotacji z KPO dla przedsiębiorców ponosi przede wszystkim obecny rząd (31%) i wyznaczeni przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości operatorzy bezpośrednio decydujący o przyznaniu pieniędzy (30%). Zdecydowanie mniej osób wskazuje na odpowiedzialność poprzedniego rządu (17%) lub wini nieuczciwych przedsiębiorców (9%).

CBOS

RYS. 3. Ostatnio dużo mówi się o nieprawidłowościach przy przyznawaniu dotacji z KPO dla przedsiębiorców. Kto w największym stopniu ponosi winę za nieprawidłowości przy przyznawaniu dotacji z KPO przedsiębiorcom?

DEKLARACJE OSÓB, KTÓRE SŁYSZAŁY O KPO

Opinie na ten temat zależą w głównej mierze od preferencji politycznych i partyjnych. Zdecydowana większość zadeklarowanych wyborców Prawa i Sprawiedliwość winą za nieprawidłowości obarcza obecny rząd. Zwolennicy obu Konfederacji także wskazują w tym kontekście najczęściej na rząd, w drugiej kolejności nieco częściej niż sympatycy PiS – na wyznaczonych przez PARP operatorów. Wyborcy Koalicji Obywatelskiej odpowiedzialność za nieprawidłowości bardziej równomiernie rozkładają na poprzedni rząd i operatorów powołanych przez PARP. Z kolei ankietowani sympatycy Lewicy i partii Razem za nieprawidłowości obwiniają najczęściej operatorów środków wyznaczonych przez PARP, a wyborcy Razem dodatkowo niewiele rzadziej – obecny rząd. Zwolennicy Lewicy częściej niż inni wskazują w tym kontekście na nieuczciwych przedsiębiorców.

TABELA 1

Zdeklarowani wyborcy	Kto w największym stopniu ponosi winę za nieprawidłowości przy przyznawaniu dotacji z KPO przedsiębiorcom?				
	Obecny rząd	Poprzedni rząd	Nieuczciwi przedsiębiorcy	Wyznaczone przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości instytucje bezpośrednio decydujące o przyznaniu pieniędzy	Trudno powiedzieć
	w procentach				
Prawo i Sprawiedliwość	70	1	3	17	9
Konfederacja Korony Polskiej*	52	12	0	25	11
Konfederacja Wolność i Niepodległości	47	4	3	36	9
Lewica	3	22	19	47	9
Razem*	38	7	5	44	6
Koalicja Obywatelska	3	38	17	32	10

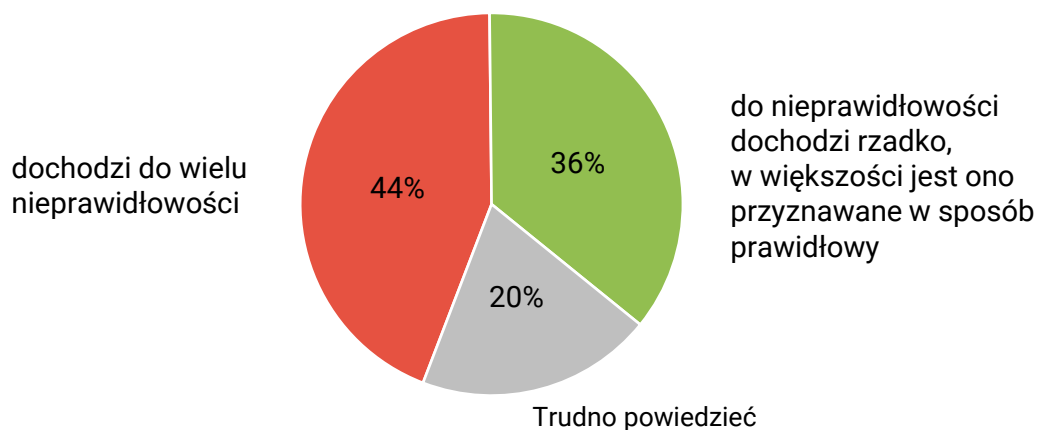
* Elektoraty o małej liczbie w próbie

Ujawnione nieprawidłowości przy przyznawaniu dotacji dla branży gastronomiczno-hotelarskiej rzutują na ocenę całego procesu wydatkowania pieniędzy z KPO. W opinii 44% badanych przy udzielaniu wsparcia dochodzi do wielu nieprawidłowości. Nieco mniej osób (36%) jest zdania, że środki z KPO przyznawane są na ogół w sposób prawidłowy.

CBOS

RYS. 4. Czy, ogólnie rzecz biorąc, w Pana(i) ocenie, przy przyznawaniu wsparcia z KPO:

DEKLARACJE OSÓB, KTÓRE SŁYSZAŁY O KPO

Postrzeganie procesu przyznawania dotacji z KPO zależy od orientacji partyjnej. Krytycznie oceniają go wyborcy Prawa i Sprawiedliwości i obu Konfederacji. O prawidłowym przyznawaniu środków z KPO są natomiast w większości przekonani zwolennicy ugrupowań rządzących – Koalicji Obywatelskiej i Lewicy. Najbardziej podzieleni w opiniach są sympatycy partii Razem, w przeważającej mierze dobrze oceniający sposób rozdzielania wsparcia z KPO.

TABELA 2

Zdeklarowani wyborcy	A czy, ogólnie rzecz biorąc, w Pana(i) ocenie, przy przyznawaniu wsparcia z KPO:		
	dochodzi do wielu nieprawidłowości	do nieprawidłowości dochodzi rzadko, w większości jest ono przyznawane w sposób prawidłowy	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Konfederacja Korony Polskiej*	81	15	4
Prawo i Sprawiedliwość	72	16	12
Konfederacja Wolność i Niepodległości	64	26	10
Razem*	32	44	24
Lewica	20	56	24
Koalicja Obywatelska	18	61	21

* Elektoraty o małej liczebności w próbie

TABELA 3

		Czy słyszał(a) Pan(i) o KPO – Krajowym Planie Odbudowy?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		%	%	
Ogółem		86	14	999
Płeć	Mężczyźni	94	6	476
	Kobiety	79	21	522
Wiek	18–24 lata	78	22	81
	25–34	88	12	144
	35–44	87	13	196
	45–54	84	16	178
	55–64	82	18	145
	65 lat i więcej	90	10	255
Miejsce zamieszkania	Wieś	84	16	397
	Miasto do 19 999	81	19	136
	20 000 – 99 999	90	10	193
	100 000 – 499 999	85	15	152
	500 000 i więcej mieszk.	94	6	122
Wykształcenie	Podstawowe	72	28	103
	Zasadnicze zawodowe	77	23	223
	Średnie	90	10	364
	Wyższe	92	8	310
Status społeczno-zawodowy	Pracownicy najemni i inni zatrudnieni	90	10	404
	Własna działalność gospodarcza	93	7	120
	Rolnicy	100		31
	Emeryci i renciści	85	15	322
	Uczniowie i studenci	83	17	53
	Bezrobotni i niepracujący z innych powodów	50	50	62
Miesięczne dochody netto	Do 1999 zł	71	29	120
	Od 2000 do 2999 zł	75	25	127
	Od 3000 do 3999 zł	95	5	143
	Od 4000 do 4999 zł	87	13	133
	Od 5000 do 6999 zł	92	8	169
	Od 7000 do 8999 zł	89	11	81
	9000 zł i więcej	95	5	133
Zainteresowanie polityką	Bardzo duże	99	1	123
	Duże	95	5	286
	Średnie	88	12	420
	Niewielkie/ żadne	58	42	163
Ocena własnych war. mater.	Złe	79	21	86
	Średnie	79	21	287
	Dobre	90	10	626
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	76	24	48
	Raz w tygodniu	84	16	272
	1–2 razy w miesiącu	85	15	99
	Kilka razy w roku	93	7	241
	W ogóle nie uczestniczy	84	16	329
Poglądy polityczne	Lewica	91	9	283
	Centrum	91	9	198
	Prawica	88	12	429
	Trudno powiedzieć	52	48	70

TABELA 4

		Skąd przede wszystkim ma Pan(i) wiedzę o KPO i jego działaniu?					Liczba osób
		Ja sam(a) lub ktoś z mojego gospodarstwa domowego ubiegał się, zamierza się o ubiegąć o wsparcie z KPO dla siebie lub swojej firmy, gospodarstwa	Mam w swoim otoczeniu ludzi, firmy, instytucje, np. instytucje samorządowe, które ubiegały się, lub zamierzają się ubiegać o wsparcie z KPO	Wiem wyłącznie z mediów o ludziach, firmach lub instytucjach, które ubiegały się, zamierzają się ubiegać o wsparcie z KPO	Praktycznie nic nie wiem na ten temat	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		2	8	79	8	3	858
Płeć	Mężczyźni	2	10	79	6	3	445
	Kobiety	2	6	79	11	2	412
Wiek	18–24 lata	1	8	82	8	1	64
	25–34	1	8	83	7	1	126
	35–44	2	12	81	2	3	171
	45–54	5	10	68	12	4	150
	55–64	1	9	83	7		118
	65 lat i więcej	1	3	80	13	4	229
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	5	78	10	4	330
	Miasto do 19 999	1	6	86	5	2	110
	20 000 – 99 999	0	10	79	8	2	173
	100 000 – 499 999	2	8	79	8	3	130
	500 000 i więcej mieszk.	3	14	76	6	1	114
Wykształcenie	Podstawowe		8	79	9	3	74
	Zasadnicze zawodowe	2	1	80	11	5	172
	Średnie	1	9	79	9	2	326
	Wyższe	2	12	79	6	2	285
Status społeczno-zawodowy	Pracownicy najemni i inni zatrudnieni	1	11	81	5	3	363
	Własna działalność gospodarcza	7	12	70	9	1	111
	Rolnicy	11	7	61	12	8	31
	Emeryci i renciści	0	3	82	12	3	273
	Uczniowie i studenci	1	8	77	11	2	44
	Bezrobotni i niepracujący z innych powodów		5	93	2		31
Miesięczne dochody netto	Do 1999 zł		2	82	9	6	85
	Od 2000 do 2999 zł		2	85	10	3	96
	Od 3000 do 3999 zł	1	7	78	14		136
	Od 4000 do 4999 zł	1	7	85	3	3	116
	Od 5000 do 6999 zł	2	8	76	13	1	154
	Od 7000 do 8999 zł	4	12	73	6	5	72
	9000 zł i więcej	5	16	73	4	2	126
Zainteresowanie polityką	Bardzo duże	0	11	82	5	1	122
	Duże	3	11	80	4	3	271
	Średnie	1	6	77	12	3	368
	Niewielkie/ żadne	3	4	79	11	3	94
Ocena własnych war. mater.	Złe		8	76	9	7	68
	Średnie	1	7	79	12	1	227
	Dobre	2	8	80	7	3	563
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		5	81	12	3	37
	Raz w tygodniu		7	81	9	4	230
	1–2 razy w miesiącu	1	10	76	11	1	84
	Kilka razy w roku	4	10	77	7	2	225
	W ogóle nie uczestniczy	2	8	80	8	3	274
Poglądy polityczne	Lewica	3	7	78	9	3	257
	Centrum	1	7	83	7	2	181
	Prawica	1	10	79	7	3	376
	Trudno powiedzieć		4	64	23	8	36

TABELA 5

		Ostatnio dużo mówi się o nieprawidłowościach przy przyznawaniu dotacji z KPO dla przedsiębiorców. Kto w największym stopniu ponosi winę za nieprawidłowości przy przyznawaniu dotacji z KPO przedsiębiorcom?					Liczba osób
		Obecny rząd	Poprzedni rząd	Nieuczciwi przedsiębiorcy	Wyznaczone przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości instytucje bezpośrednio decydujące o przyznaniu pieniędzy z KPO	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		31	17	9	30	13	855
Płeć	Mężczyźni	37	14	6	29	14	445
	Kobiety	24	21	13	32	11	410
Wiek	18–24 lata	31	17	1	44	7	64
	25–34	35	11	6	37	11	126
	35–44	30	11	7	39	14	169
	45–54	30	17	11	30	12	150
	55–64	25	21	12	32	10	118
	65 lat i więcej	32	23	13	16	16	228
Miejsce zamieszkania	Wieś	39	12	9	29	12	331
	Miasto do 19 999	16	22	12	38	12	108
	20 000 – 99 999	28	23	11	25	13	173
	100 000 – 499 999	32	16	7	29	16	129
	500 000 i więcej mieszk.	23	19	8	38	12	114
Wykształcenie	Podstawowe	45	25	6	9	16	74
	Zasadnicze zawodowe	35	12	11	28	13	172
	Średnie	31	17	10	30	12	326
	Wyższe	24	18	8	38	12	283
Status społeczno-zawodowy	Pracownicy najemni i inni zatrudnieni	26	15	9	38	12	362
	Własna działalność gospodarcza	36	10	4	31	18	111
	Rolnicy	43	5	10	32	10	31
	Emeryci i renciści	33	23	11	18	14	272
	Uczniowie i studenci	35	19	5	41		44
Miesięczne dochody netto	Bezrobotni i niepracujący z innych powodów	29	12	15	31	13	30
	Do 1999 zł	44	11	7	21	17	84
	Od 2000 do 2999 zł	51	9	11	22	8	96
	Od 3000 do 3999 zł	21	22	9	34	15	134
	Od 4000 do 4999 zł	24	23	13	32	9	116
	Od 5000 do 6999 zł	25	12	12	39	12	153
	Od 7000 do 8999 zł	31	26	9	25	10	72
	9000 zł i więcej	23	16	8	38	15	126
Zainteresowanie polityką	Bardzo duże	42	24	8	20	6	121
	Duże	32	19	9	29	10	271
	Średnie	30	15	10	30	15	367
	Niewielkie/ żadne	14	9	9	48	20	93
Ocena własnych war. mater.	Złe	54	8		29	9	68
	Średnie	41	16	8	25	10	228
	Dobre	23	18	11	33	14	559
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	61		3	19	18	37
	Raz w tygodniu	42	12	11	26	9	228
	1–2 razy w miesiącu	32	13	8	35	12	84
	Kilka razy w roku	26	17	12	34	11	224
	W ogóle nie uczestniczy	20	24	7	32	16	274
Poglądy polityczne	Lewica	9	27	15	35	14	256
	Centrum	20	21	7	39	14	180
	Prawica	52	8	7	25	9	377
	Trudno powiedzieć	27	20	7	15	31	36

TABELA 6

		A czy, ogólnie rzecz biorąc, w Pana(i) ocenie, przy przyznawaniu wsparcia z KPO:			Liczba osób
		dochodzi do wielu nieprawidłowości	do nieprawidłowości dochodzi rzadko, w większości jest ono przyznawane w sposób prawidłowy	Trudno powiedzieć	
Ogółem		44	37	20	857
Płeć	Mężczyźni	45	38	17	445
	Kobiety	42	35	23	412
Wiek	18–24 lata	54	27	19	64
	25–34	42	35	23	126
	35–44	46	38	16	171
	45–54	35	40	25	149
	55–64	50	37	13	118
	65 lat i więcej	42	37	21	229
Miejsce zamieszkania	Wieś	50	29	21	330
	Miasto do 19 999	43	29	28	110
	20 000 – 99 999	44	38	19	173
	100 000 – 499 999	43	41	16	130
	500 000 i więcej mieszk.	27	57	16	115
Wykształcenie	Podstawowe	61	25	14	74
	Zasadnicze zawodowe	54	25	21	170
	Średnie	43	35	22	327
	Wyższe	34	48	18	286
Status społeczno-zawodowy	Pracownicy najemni i inni zatrudnieni	40	41	19	362
	Własna działalność gospodarcza	47	34	19	111
	Rolnicy	48	19	33	31
	Emeryci i renciści	45	36	20	273
	Uczniowie i studenci	50	26	23	44
	Bezrobotni i niepracujący z innych powodów	57	28	15	31
Miesięczne dochody netto	Do 1999 zł	64	16	19	85
	Od 2000 do 2999 zł	53	30	17	96
	Od 3000 do 3999 zł	42	31	27	136
	Od 4000 do 4999 zł	38	47	15	116
	Od 5000 do 6999 zł	36	45	19	154
	Od 7000 do 8999 zł	39	46	15	72
	9000 zł i więcej	40	42	18	126
Zainteresowanie polityką	Bardzo duże	52	41	7	122
	Duże	43	42	15	272
	Średnie	41	34	26	367
	Niewielkie/ żadne	46	26	28	94
Ocena własnych war. mater.	Złe	70	16	14	68
	Średnie	54	24	23	228
	Dobre	36	44	19	562
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	70	17	12	37
	Raz w tygodniu	52	30	18	228
	1–2 razy w miesiącu	45	39	16	84
	Kilka razy w roku	41	35	24	225
	W ogóle nie uczestniczy	36	45	19	276
Poglądy polityczne	Lewica	23	57	20	258
	Centrum	32	42	25	179
	Prawica	66	22	12	377
	Trudno powiedzieć	24	15	61	36